

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jtem de alienis et ignoris regentibus ecclesias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta Wychboldi.

Item de manifestis vsurarijs
Item de questionarijs nō admittendis
Item de puistorib⁹ p⁹motorib⁹ ⁊ detentoribus elemosinarum fabricæ Coloniens^{is}
Item vnusquisq^{ue} pmoueat fabricā Coloniens^{is}.
Item de laicis puistoribus structuraruz.
Item de cāpanarijs habendis
Item de falsarijs monetarum
Item de rescriptis et eorum virtutib⁹ ⁊ incendiariorum litteris.
Item contra suspendentes redas vel litteras ad fores.
Item contra detentores cerocensus
Item vt quilibet habeat copiā statutorū

Incipiunt statuta predicta

Wychbold⁹ dei gratia sancte Coloniens^{is} ecclesie archiepiscopus sacri imperij p⁹ Italia archicancellarius vniversis prelatiis Capitulis Conuentibus collegijs ecclesiarū rectoribus totiq^{ue} vniuersitati cleri ⁊ populi sue ciuitatis ⁊ dioecesis Coloniens^{is}. Salutē et infra scriptorū memoriā p⁹petuā obseruandā

De etate et qualitate regētiū ecclesiarū
Ceteris sacris canonib⁹ sic institutū ne aliquis ad regimē prochialis ecclesie assumat nisi qui iā. xv. annū etatis attigerit et scientia et moribus cōmendat⁹ existat. Plures tñ huius salubris statuti inuenim⁹ trāsgressores. Volētes igit^{ur} periculis aīarū prospicere. inhibemus vniversis archidiaconis ac alijs qui de cōsuetudine inuestire habere dinoscunt^{ur} Ne deinceps aliquē puerū vel aliquē aliu^m qui vicesimū q^untū etatis annū non attigerit sibi p⁹ntatū de h⁹modi prochialis ecclesie inuestiant vel admittant. Contrariū faciētes nō solum ab ingressu ecclesie suspendimus in his scriptis. Clerū etiā ipam inuestiturā decernim⁹ non tenere.

De non residentibus ecclesias suas
Et de his qui minoris sunt etatis.

Item cū s⁹m ius quilibet qui ad curā alax regendaz assumitur vt gregis sibi crederi diligentius gerere curā possit in prochiali ecclesia cuius rector extiterit residere psonaliter et ad eā promoueri teneat. Alioquin etiā nulla monitione pmissa ipa ecclesia sit priuatus. Vobis decanis christianitati cōmittimus et mādamus quatenus noīa illoz q^{ui} in vīs decanatus h⁹modi ecclesias vt pote minoribus annis occupāt et noīa pastorum nō residentū psonaliter in scriptis nobis infra menses tradatis vt h⁹modi negligentia et defectū de prelatorū n⁹orum cōsilio reformemus. Alioquin in vos ex tunc sententiā excoicationis ferimus in his scriptis Et id ipm in qualibet synodo volumus obseruari in forma sup⁹ dicta.

De alienis et ignot. regētib⁹ ecclesias
Item quia vt intelleximus aliqui cleri ci vt pote apostate discursorū. et vagi de alijs puincijs et dioecibus ad dioecesim n⁹az Coloniens^{is}. venientes regimē aīarū et officiationē ecclesiarū sibi assumunt. q^{ui} ab alijs dioecibus tanq^{ue} irregulares et indigni pro eorum culpis et excessibus sunt remoti. Statuimus vt nullus deinceps presbyter alienus ad regimen et ad curā animarū loco coadiutoris vel vicarij aut socij p⁹ pastores ecclesiarū vel capellarū aut altaris rectores assumatur absq^{ue} l⁹ris testimonialibus p⁹ij est profitentis talē rite s⁹m clauēs ecclesie ordinatum et executionē sui officij habentem. Ita q^{ue} p⁹ decanos christianitatum in quorum decanatus assumi desiderant examinentur. Tunc demum admittantur tales cum in his inuenti fuerint idonei vt dictum est. Pastores vero et capellarij ac altariū rectores n⁹e dioecis qui his sp⁹retis aliquem clericū ignotum dicentes se presbyterū assumpt⁹erint excoicationis sententiā nisi infra sex dies a se talem lamouerint se ex

cum ipso facto nouerint incursum et alias pro modo culpe canonice puniendos

De pluralitatibus beneficiorum et habentibus plura beneficia

Item cum sanctissimus pater dominus Bonifacius octauus summus pontifex inter cetera statuerit ne aliquis deinceps nisi unicum personarum dignitate preposituram administrationem vel officia perpetua quocumque nomine censeant cum prebenda nisi absque dispensatione sedis apostolice in eadem ecclesia obtinere vel iam obtenta tenere valeat. Et si a quocumque secus presumpsum fuerit illud irritum sit omnino. Nos quia nonnulli in obseruatione huiusmodi statuti se exhibent negligentes ipsorum negligentiam supplere cupientes. Mandamus vniuersis ad quod talium ordinatio seu collatio spectare dinoscitur ne deinceps talia faciant et attemptent. Sed ea personis infra tempus legitimam habilibus conferant. Alioquin nos eadem proferemus

De testamentis clericorum

Recipimus ut sacerdotes denuncient suis subditis quod omnes quibus a iure inhibiti non est libera testamenti condendi habeant facultatem. Et clerici bona maxime immobilia et que per ecclesiam sunt adepti sine per modum testamenti sine alias non transferant ad filios vel nepotes aut alios suos consanguineos sed relinquunt ea ecclesie a qua sunt profecta. Sed inuita elemosyne pauperibus religiosis pijs locis et illis qui ipsis seruerunt sine consanguinei sint. sine alij aliqua iuxta seruitij meritum de mobilibus dare possunt. De alijs vero bonis que ex hereditate artificio vel doctrina vel alias non ex bonis ecclesiasticis ad clericos puenerint. clerici possunt disponere pro suo arbitrio. Excōdicamus et excōdicatos denūciamus omnes cler-

ricos qui bona mobilia ecclesiasticis filijs suis. nepotibus vel consanguineis seu alijs conferunt vel in ipsos transferunt et ab ecclesia alienant sua propria voluntate et sine consensu nostro.

De testamentis laicorum.

Recipimus et monemus ut laici in presentia sui sacerdotis testamenta sua faciant nisi improvisa necessitas emerferit. Item omnibus sacerdotibus precipimus quod horrent omnes clericos et laicos testamenta sua facere et quod non differant usque ad angustiam mortis sed ea faciant dum adhuc compositi fuerint sue mentis et corporis. Et in testamentis faciendis consulant sacerdotes suis subditis quod declarent sua debita et fore facta. et quod ea primo restitui faciant seu precipiant de bonis suis. Et quod postmodum legent aliquam partem ecclesie sancti petri matrici ecclesie totius ciuitatis et diocesis Coloniensis. et sue parochiali ecclesie. Et etiam religiosis et pijs locis et pauperibus alijs secundum arbitrium testantis.

De legatis fabricę ecclesie Coloniensis Et de pena celantium legata.

Si quis vero fabricę ecclesie sancti petri et parochiali ecclesie sue aliquid legauerit in suo testamento eidem viginti dies de iniuncta sibi penitentia relaxamus. Et fiat testamenta parochianorum publice et coram discretis personis. Et cum aliqua ecclesie sancti petri legimus hoc presbyter significet Coloniensi procuratori fabricę et nomine eorum qui predictę fabricę legata fecerit infra mensem. Suspendimus et suspensos denunciamus omnes presbyteros qui celant legata fabricę predictę nisi ea procuratori suo denuncient infra duos menses a tempore scientie. Excōdicamus omnes laicos qui celauerint predicta legata.

D. iij.